

Gemeente Rotterdam
College van Burgemeester en Wethouders

mr. L.K. Geluk
Wethouder Jeugd, Gezin en Onderwijs

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
Fax: (010) 417 22 44
Inlichtingen: N.H. Kuiper
Telefoon: (010) 417 26 80

Uw brief van: 9 oktober 2008
Ons kenmerk: 200884
Betreft: Alle kinderen op goede scholen

Datum: 9 oktober 2008

Aan de Minister en de Staatssecretarissen van Onderwijs
De heer Plasterk, mevrouw Van Bijsterveldt – Vliegenthart,
mevrouw Dijkema,
Ministère van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Geachte heer, mevrouw,

'Alle kinderen op goede scholen' is ons motto. In dat verband brengen wij de volgende overwegingen en voorstellen onder uw aandacht.

De boodschap

Er is een groeiende onderklasse die niet meekan in de kenniseconomie. Dat was de conclusie van de SER die recent veel aandacht trok. Die boodschap brachten wij als wethouders Jeugd en Onderwijs van de G4 twee jaar geleden ook met ons Jeugdmanifest. Nu doen we dat weer, omdat we ons grote zorgen maken om de kwaliteit van het onderwijs in de G4 en over de risico's daarvan voor jongeren. We willen het beste uit onze jeugd halen. Talent ontwikkelen en vasthouden is cruciaal. Voor kinderen zelf, maar ook voor de sociale en economische positie van onze steden. Goed onderwijs is daarbij cruciaal.

Met de meeste scholen en schoolbesturen hebben wij een vruchtbare samenwerking, die vaak wordt vastgelegd in convenanten in het kader van de Lokale Educatieve Agenda. Zelfs voor goed presterende scholen is het echter een enorme opgave om de grote achterstanden in de specifiek grootstedelijke leerlingpopulatie weg te werken. Wij moeten bovendien constateren dat de kwaliteit van een aantal scholen in onze steden sterk onder druk staat. Naast de goede scholen kennen wij ook een aantal voorbeelden waar het beduidend minder gaat en waar de situatie jaar in jaar uit niet substantieel verbetert. In dat deel van het onderwijs is de kwaliteit verminderd en soms zelfs op een onaanvaardbaar laag peil gekomen. De situatie rond Ibn Ghaldoun in Rotterdam is daarvan wellicht het meest sprekende voorbeeld. We moeten voorkomen dat meer zwakke scholen afglijden.

Onze boodschap is helder: kinderen horen thuis op kwalitatief goede scholen! Scholen die het onderste uit de kan halen en leerlingen op alle niveaus een stuk verder helpen. Wij investeren fors in de kwaliteit van onderwijsgebouwen en in tal van andere voorzieningen voor de jeugd. Dat is onze verantwoordelijkheid en we zijn daarop aanspreekbaar. Als het echter gaat om de kwaliteit van onderwijs hebben de gemeenten feitelijk geen positie. En dat wringt. Met goedwillende schoolbesturen kunnen wij prima zaken doen en valt in een breder kader afspraken te maken over het kwaliteitsbeleid van de

scholen. Maar wij staan met lege handen als schoolbesturen, met een verwijzing naar hun autonomie, zich onttrekken aan een gemeenschappelijke aanpak met andere schoolbesturen en gemeente en in feite niet bereid zijn tot het maken van afspraken. Dat ondermijnt het effect van convenanten van degenen die zich wel committeren. Waar dan bovendien evident slecht functioneren aan de orde is, moet worden ingegrepen. En dat gebeurt nu niet of onvoldoende.

Enkele feiten

In de G4 zijn meer dan 100 zwakke en zeer zwakke scholen (en afdelingen) voor basis en voortgezet onderwijs. Dat betekent dat meer dan 25.000 leerlingen niet het onderwijs krijgen dat ze nodig hebben. Jongeren in de G4 krijgen meer dan gemiddeld een LWOO-indicatie, wat duidt op een leerachterstand van meer dan anderhalf jaar. We zien in de G4 concentratiescholen van leerlingen die gebukt gaan onder een opeenstapeling van problemen. Zwakke scholen worden verlaten door de meer getalenteerde leerlingen. De negatieve dynamiek in leerling-stromen die daardoor op gang komt, brengt zelfs goede scholen in onze steden in de problemen.

Waar het vastloopt

We delen regelmatig onze zorg met rijk en schoolbesturen. Het rijk geeft veel (financiële) impulsen aan het onderwijs. Dat is ook nodig. Maar de maatregelen die tot nu toe zijn ingezet missen vaak het beoogde effect. Maatregelen zijn te versnipperd of juist te generiek. Gratis schoolboeken leiden niet tot verbetering van kwaliteit. Op kwaliteit wordt op een aantal scholen niet of nauwelijks gestuurd. Het rijk maakt met zwak presterende scholen niet of nauwelijks bindende afspraken over de noodzakelijke verbeteringen. De rijksinspectie maakt geen vuist, ministeriële sancties blijven uit. Zo is er in ons land nog nooit een school wegens jaren lang gebrekkig onderwijs gesloten.

Wat we nodig hebben

Het gaat ons niet om zeggingsmacht over scholen of om het opleggen van eigen gemeentelijke kwaliteitscriteria. Het formuleren van de kwaliteitseisen en het houden van toezicht daarop is een taak van het rijk. Scholen en schoolbesturen hebben vervolgens de taak hun verantwoordelijkheden nemen en zo hun 'autonomie' in te vullen. En de meeste doen dat ook. De vraag 'van wie is de school' wordt echter zeer relevant als scholen door een opstapeling van problemen steeds verder afglijden. Gemeenten kunnen niet ingrijpen bij scholen die ondermaats presteren, maar worden hierop wel door ouders aangesproken. Wij zien met lede ogen aan hoe een grote groep jongeren de dupe is van slecht onderwijs.

Het Rijk kan of wil niet zover gaan dat er bij voortdurend lage onderwijskwaliteit scholen worden gesloten. Hierdoor ontstaat een impasse die recent tot uiting kwam bij de Rotterdamse school Ibn Ghaldoun. Deze impasse moet worden doorbroken. Dit is mogelijk op de volgende wijze:

- Het daadwerkelijk aanwenden van de bestaande (rijks)bevoegdheid om scholen niet langer voor bekostiging in aanmerking te laten komen indien niet aan de bekostigingsvoorwaarden ('eisen van deugdelijkheid') is voldaan. Een slechte school verdient geen financiering vanuit de overheid!
- Invoering van een verplichting voor schoolbesturen om in het kader van lokale convenanten afspraken te maken met gemeenten over o.m. de bevordering van de onderwijskwaliteit. Bij voorkeur binnen de aanstaande wetgeving over goed bestuur.
- Scheppen van een wettelijke bevoegdheid van gemeenten om scholen bij de minister voor te dragen voor een bestuurlijk verbetertraject dat uiteindelijk een vorm van bewindvoering of sluiting tot gevolg kan hebben. Dit als onderdeel van de interventieladder van het rijk.
- Het bieden van een wettelijke bevoegdheid aan gemeenten om ouders mede op grond van kwaliteitsaspecten te adviseren bij hun schoolkeuze.

Wij vragen het kabinet het toezicht op (zeer) zwakke scholen door middel van de inspectie veel krachtiger in te zetten en waar nodig ministeriele sancties toe te passen. Wij zijn als G4 bereid om met rijk en schoolbesturen vergaand samen te werken aan en te investeren in het onderwijs en de omgeving daarvan in onze steden. Daarbij zijn wij bereid met de PO-Raad en de VO-Raad gezamenlijk een kwaliteitsagenda voor grote steden op te stellen. Dit met behoud van ieders verantwoordelijkheid en autonomie, maar ook met ieders inzet en verantwoordelijkheid voor het optimaliseren van onderwijskwaliteit.

De wethouders van Jeugd en Onderwijs van de G4,
Lodewijk Asscher, Leonard Geluk, Sander Dekker en Rinda den Besten

Namens hen,

Hogachtend,

mr. L.K. Geluk
wethouder Jeugd, Gezin en Onderwijs van Rotterdam